

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: **Mgr. Sylvie Petrová**

Vysoká škola: **Jihočeská univerzita PF**

Ateliér arteterapie

Aprobace: **Arteterapie**

Datum odevzdání posudku **19. května 2007**

Vedoucí bakalářské práce:

PaedDr. Milan Kyzour

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Téma: Obraz jako výtvarná metafora existence závislého

Obsahem zadání této BP bylo na výtvarné produkci klientů Poradny drogových závislostí Zdravotního ústavu se sídlem v Českých Budějovicích sledovat projevy primárních procesů, resp. výtvarných podobenství nevytěsněných (nežádoucích) pudových impulzů spojených s infantilními stadii vývoje, poukázat na shodné prvky a zároveň specifika v produkci alkoholiků a drogově závislých, a to vše na půdorysu arteterapeutické práce s klientem zaměřené na posun v jeho výtvarném vyjádření jako chápaného jako metafora jeho osobnostní proměny.

Vlastní práce je členěna do dvou oddílů. V prvním, teoretickém, se autorka se po úvodních kapitolách věnuje struktuře osobnosti, resp. osobnosti toxikomana. Zde se bohužel nepodařilo zmínit pojetí Bergeretovo, který předkládá z praxe vycházející a po letech stále funkční typologii osobnosti toxikomanů. Zvláště vhod by autorce bylo v podkapitole věnované neurotickému pocitu viny. V názoru na motivy abúzu se opírá o antagonistický vztah pudů života a smrti. S jejím názorem, že nutkání k opakovanému abúzu je projevem Thanata, lze jen souhlasit. K jádru problému směřuje zmiňujíc rovinu adaptační, resp. napětí mezi primárním a sekundárním procesem. Zde vidím jisté rezervy v možné zmínce „toxického prostoru“ jako ekvivalentu prostoru přenosového. Hra, třeba i se smrtí, je hlavním atributem reality závislých. Čerpat a aplikovat poznatky zde bylo možno nejen ze zmiňovaného Mikoty, ale např. i z Vavrdy.

V další podkapitole se věnuje úzkosti nejen z pohledu vztahové psychoanalýzy (Winnicott), která je zaměřena spíše na deficity osobnosti (narcistické poruchy), ale i z pohledu klasické teorie, která neurotickou úzkost chápe v rovině strukturální nikoli jen jako produkt tlaků oblasti Ono, resp. Nv, ale i jako výsledek restrikcí Nadjá. Pokud se autorka v další části kapitoly věnuje i agresivitě a destruktivitě, bylo možno zmínit i Frommovu hypotetickou lokalizaci v rovině genetické, která ostatně nalézá své obrazy i v uvedené produkci.

Další kapitolu autorka nazvala Posilování Ega závislých. Tento terapeutický cíl (na půdě poradny velký problém) lze vyjádřit budování perspektivy (vzdělávání, odborný růst, atp.) jako širokouhlé vidění vztahů především (modelově) s mikrosvětlem a jeho introjekty, resp. emoční zraní. Je-li tedy zmíněn Piaget se svou kognitivní teorií, Lowenfeldovo pojetí ontogeneze výtvarného projevu, nejen že postrádám explicitně uvedený odkaz na pohled na vývoj dětské kresby a malby PhDr. Milana Kyzoura, ale zejména teorie týkající se emočního

(např. rovina genetická) či duchovního vývoje (Scott Peck – V jiném rytmu, případně Fromm – Úzkost ze svobody či Erikson – Mladý muž Luther).

Kapitola o vztahu primárních procesů, snové práce, fantazií a obrazného vyjádření uvozuje praktickou část práce. Zde jen poznámku, že autorka BP zcela správně chápe artefakt jako místo střetu (hřiště) primárních a sekundárních procesů (odepřené touhy a nabyté zkušenosti), ale třeba i herního a snového prostoru. Postrádám však zmínku o srovnání snové práce a primárního procesu.

Vlastní praktická část je vystavěna nad výsledky jejího činnostně orientovaného přístupu u mne v poradně. Klienty byla akceptována, byla oblíbena, direktivitou rozhodně nepřekypovala. Registroval jsem nejen výtvarný posun klientů, ale i postupně nabývanou dovednost a (sebe)jistotu v předávání instrukcí. K interpretacím nedošlo nejen z důvodů časových, ale byla k nim distanční nejen autorka, ale i klienti, kteří výklad považovali za mou doménu. Ačkoli bych pozornost u některých artefaktů zaměřil v některých případech poněkud jiným směrem, musím uvést, že ačkoli měla diplomantka o klientech pouze nezbytné údaje, její interpretační hypotézy (v nichž často jen naznačuje) mohu na základě své praxe s těmito klienty v zásadě bez uzardění potvrdit. Domnívám se ale, že při hledání výtvarných metafor nevytěsněných infantilních přání nebyla příliš důsledná. Se závěry, ke kterým dospěla srovnáním produkce alkoholiků a toxikomanů, se v zásadě ztotožňuji.

Závěr: Pokud jsem se jako vedoucí práce v části teoretické vyjadřoval k dalším možným odkazům, pak proto, že jsem obdržel BP de facto před jejím odevzdáním a času na korekci nebylo mnoho. I když bylo možno se v teoretické části věnovat dalším psychickým fenoménům typickým často nejen pro osoby závislé (např. hysterie, schizoidita včetně jejich výtvarných metafor) a prezentovaná výtvarná produkce nebyla interpretačně zcela jistě bezezbytku vytěžena, považuji tuto bakalářskou práci za zdařilou, a to i v kontextu autorčina působení zde v poradně.

Bakalářskou práci navrhuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: **výborně mínus**

PaedDr. Milan Kyzour v. r.

Podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne: **21. května 2007**

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------